

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 198g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 18 alin. (1) lit. a) și alin. (6) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești

CHIȘINĂU
9 decembrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 5 noiembrie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 9 decembrie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 18 alin. (1) lit. a) și alin. (6) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, ridicată de dl Andrei Gosic, parte în dosarul nr. 3-2165/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Marcel Gandrabur din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 3 septembrie 2018, dl Andrei Gosic a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești din Republica Moldova, prin care a solicitat anularea ordinului emis în privința sa de suspendare a activității în calitate de executor judecătoresc.

4. În ședința de judecată, dl Andrei Gosic a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 18 alin. (1) lit. a) și alin. (6) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010, care stabilește condițiile de suspendare a activității executorului judecătoresc.

5. Prin încheierea din 8 octombrie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 2

Suveranitatea și puterea de stat

„[...]”

(2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.”

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate. [...]”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești sunt următoarele:

Articolul 18

Suspendarea activității executorului judecătoresc. Consecințele suspendării

„(1) Activitatea executorului judecătoresc se suspendă în cazul:

a) deținerii unei funcții electivă sau a funcției de secretar general al Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești – pe durata mandatului;

[...]

e) nevărsării plăților obligatorii la contul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești timp de 3 luni de la scadență – până la achitarea lor integrală, dar nu mai mult de 3 luni;

[...]

(6) În cazurile prevăzute la alin.(1) lit. e), e¹), f), h) și i), suspendarea se dispune prin ordin al ministrului justiției, la cererea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

[...]”.

Articolul 46

Asigurarea materială a Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești

„(1) Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești își desfășoară activitatea în baza mijloacelor acumulate din:

a) contribuțiile obligatorii achitate lunar de executorii judecătorești, care nu pot fi mai mici de 3% din sumele încasate cu titlu de onorariu;

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul pretinde că textul „funcții electivă” din articolul 18 alin. (1) lit. a) al Legii privind executorii judecătorești nu corespunde exigențelor calității legii, pentru că nu sunt enumerate în mod expres funcțiile electivă. Acest text ar fi general și vag, fiind în contradicție cu articolul 23 din Constituție.

9. De asemenea, autorul susține că licența acordată de Ministerul Justiției constituie proprietatea privată a persoanei care a dobândit-o, iar deposedarea de dreptul de a desfășura activitatea licențiată, în lipsa unui proces judiciar, constituie o ingerință în dreptul de proprietate.

10. Potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 2 alin. (2), 4, 9 alin. (3), 20, 23 alin. (2), 46 alin. (1), 54, 72 alin. (3), 96 alin. (1), 107 alin. (1), 114 și 126 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii privind executorii judecătorești, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl Andrei Gosic în dosarul nr. 3-2165/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „funcții electivă” din articolul 18 alin. (1) lit. a) și prevederile „activitatea executorului judecătoresc se suspendă în cazurile prevăzute la alin. (1) lit. e), e¹), f), h) și i), prin ordin al ministrului justiției, la cererea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești” din articolul 18 alin. (6) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești.

15. Cu privire la primul aspect al sesizării, Curtea menționează că excepția de neconstituționalitate reprezintă un instrument de apărare a drepturilor și a libertăților fundamentale și poate fi ridicată doar ca un incident în cadrul examinării acțiunii principale. Prin urmare, norma contestată trebuie să aibă incidență în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței de judecată (a se vedea Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, § 78).

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că din circumstanțele cauzei rezultă în mod clar că obiectul litigiului principal, aflat în procedura instanțelor de judecată, îl constituie contestarea ordinului de suspendare a activității în calitate de executor judecătoresc, emis în privința dlui Andrei Gosic, în baza articolului 18 alin. (1) lit. e) și alin. (6) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești și a Hotărârii nr. 42 din 13 iunie 2018 a Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

17. Curtea constată că judecătorul din instanța de fond nu a verificat, potrivit paragrafului 82 și pct. 1 din dispozitivul Hotărârii nr. 2 din 9 februarie 2016, respectarea condiției pe care trebuie să o întrunească sesizarea, *i.e.* dacă prevederile contestate vor fi aplicate la soluționarea cauzei.

18. Curtea menționează că, atunci când trebuie să soluționeze excepțiile de neconstituționalitate, ea trebuie să verifice relevanța prevederilor normative contestate pentru soluționarea litigiului principal din fața instanțelor de judecată. Totodată, Curtea reamintește că de invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia, în caz contrar acest instrument fiind unul simulat.

19. Rezumând cele menționate *supra*, Curtea constată că prevederile articolului 18 alin. (1) lit. a) din Legea privind executorii judecătorești, contestate de către autorul sesizării, nu sunt aplicabile la soluționarea litigiului principal din fața instanței de judecată, astfel această *actio popularis* nu poate fi acceptată spre examinare (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr.114 din 28 octombrie 2019, § 32).

20. Cu privire la cel de-al doilea aspect al excepției de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit articolului 18 alin. (6) din Legea privind executorii judecătorești, activitatea executorului judecătoresc se suspendă prin ordinul ministrului justiției, la cererea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, în cazul nevărsării plăților obligatorii la contul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești timp de trei luni de la scadență – până la achitarea lor integrală, dar nu mai mult de trei luni. Această prevedere este aplicabilă în litigiul care a stat la baza prezentei sesizări.

21. Deși autorul sesizării a invocat mai multe norme din Constituție, Curtea reține că argumentul său principal se referă la neconformitatea textelor contestate cu exigențele calității legii, pretinzându-se încălcarea drepturilor care decurg din articolele 23 și 46 din Constituție.

22. Cu titlu de principiu, Curtea Europeană a reținut că o normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, astfel încât să permită oricărei persoane să-și corecteze conduita și să fie capabilă, cu o consiliere adecvată, să prevadă într-o măsură rezonabilă consecințele unei norme (*Lekić v. Slovenia*, 11 decembrie 2018, § 95; *Vistiņš and Perepjolkins v. Latvia*, 25 octombrie 2012, § 97).

23. Cu privire la condiția accesibilității, Curtea menționează că Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești este publicată în Monitorul Oficial, prin urmare, nu există niciun dubiu cu privire la faptul că dispozițiile contestate îndeplinesc condiția accesibilității.

24. Mai mult, Curtea reține că dispoziția contestată este clară și previzibilă și nu poate pretinde apelul la consultația juridică de specialitate.

25. Cu privire la incidența articolului 46 alin. (1) din Constituție, Curtea apreciază că dreptul de proprietate al autorului sesizării este afectat, însă nu într-o măsură disproporționată, care să conducă la concluzia încălcării lui. Curtea menționează că scopul urmărit prin achitarea plăților obligatorii vizează administrarea și gestionarea activității Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, care reprezintă o organizație profesională de utilitate publică, necomercială, din care fac parte toți executorii judecătorești și care organizează cursuri de instruire și perfecționare profesională a executorilor judecătorești și cursuri de formare inițială a executorilor judecătorești stagieri. Prin urmare, impunerea prin lege a plăților obligatorii reprezintă o modalitate de asigurare a activității comune a tuturor executorilor judecătorești, iar suspendarea din funcție pentru neachitarea acestor plăți reprezintă o măsură de salvagardare a acestui scop, cu o pondere mult mai mare decât aspectul dreptului de proprietate invocat de către autorul sesizării.

26. Totodată, Curtea nu poate reține critica autorului raportată la articolele 20 și 114 din Constituție, pentru că prevederile legale care fac obiectul excepției de neconstituționalitate nu împiedică executorii judecătorești să conteste în instanța de judecată actul în baza căruia au fost suspendați, pentru a-și apăra drepturile.

27. Cu privire la pretinsa încălcare a articolelor 1 alin. (3), 2 alin. (2), 4, 9 alin. (3), 54, 72 alin. (3), 96 alin. (1), 107 alin. (1) și 126 din Constituție, Curtea constată că autorul nu a argumentat care ar fi relevanța și pertinenta acestora în prezenta cauză.

28. Totodată, Curtea observă că, în susținerea poziției sale, autorul excepției de neconstituționalitate nu este de acord cu prevederile pct. 7 din Hotărârea Congresului extraordinar al executorilor judecătorești nr. 9 din 2 septembrie 2016, potrivit cărora suma contribuțiilor lunare achitate de către executorii judecătorești va constitui 3% din sumele încasate cu titlu de onorariu, dar nu mai puțin de 700 lei.

29. Curtea nu poate reține spre analiză această critică de neconstituționalitate a autorului sesizării și menționează că verificarea legalității Hotărârii Congresului extraordinar al executorilor judecătorești nr.9 din 2 septembrie 2016 poate fi efectuată de către instanțele de judecată.

30. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 18 alin. (1) lit. a) și alin. (6) din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, ridicată de către dl Andrei Gosic, parte în dosarul nr. 3-2165/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

*Chișinău, 9 decembrie 2019
DCC nr. 138
Dosarul 198g/2019*